

IV.ÚS 1098/15 ze dne 22. 3. 2016**N 47/80 SbNU 573****Pachové stopy jako nepřímý důkaz v trestním řízení**

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Nález

Ústavního soudu - senátu složeného z předsedy senátu Jana Musila a soudců Vladimíra Sládečka a Jaroslava Fenyka (soudce zpravodaj) - ze dne 22. března 2016 sp. zn. IV. ÚS 1098/15 ve věci ústavní stížnosti M. S., zastoupeného JUDr. Jaromírem Josefem, advokátem, se sídlem Velkomoravská 378/1, Hodonín, proti rozsudku Krajského soudu v Brně - pobočky ve Zlíně ze dne 10. 4. 2014 č. j. 61 T 15/2013-3252 a proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 3. 6. 2014 č. j. 3 To 50/2014-3367 vydaným ve stěžovatelově trestní věci.

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění

I. Argumentace stěžovatele

1. Stěžovatel ve své ústavní stížnosti navrhl, aby Ústavní soud zrušil v záhlaví uvedená rozhodnutí obecných soudů vydaná v jeho trestní věci, neboť jimi mělo dojít k porušení jeho základního práva na spravedlivý proces dle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva").

2. Z obsahu ústavní stížnosti, jejích příloh a spisu sp. zn. 61 T 15/2013 Ústavní soud zjistil, že stěžovatel byl v záhlaví označeným rozsudkem Krajského soudu v Brně - pobočky ve Zlíně uznán vinným jako spolupachatel podle § 23 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zvláště závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i) a j) trestního zákoníku. Stěžovatel byl za tento trestný čin a dále za sbíhající se zločin loupeže podle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) a c) trestního zákoníku, spáchaný ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, a organizátorství ke zločinu loupeže dle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku k § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a), c) trestního zákoníku odsouzen podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku a § 43 odst. 2 trestního zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 25 let.

3. O odvolání stěžovatele proti rozsudku nalézacího soudu rozhodl v druhém stupni Vrchní soud v Olomouci ústavní stížností rovněž napadeným a v záhlaví označeným rozsudkem, jímž podle § 258 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, odvoláním napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a za podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu poté stěžovatele nově uznal vinným zvláště závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 1 a odst. 3 písm. i) a j) trestního zákoníku, jako spolupachatele podle § 23 trestního zákoníku, a to na upřesněném skutkovém základě. Stěžovatel byl za tento trestný čin a dále za sbíhající se zločin loupeže podle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) a c) trestního zákoníku spáchaný ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku a organizátorství ke zločinu loupeže dle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku k § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a), c) trestního zákoníku odsouzen podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku, § 54 odst. 2 trestního zákoníku a § 43 odst. 2 trestního zákoníku k souhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání 24 let a 6 měsíců.

4. Stěžovatel následně napadl rozsudek odvolacího soudu dovoláním, jež opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu, tedy že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Nejvyšší soud však usnesením ze dne 28. 1. 2015 č. j. 3 Tdo 61/2015-68 dovolání stěžovatele podle § 265i odst. 1 písm. b) trestního řádu odmítl, neboť shledal, že námitky v dovolání uplatněné ohlášenému (ani žádnému jinému) důvodu dovolání dle § 265b trestního řádu neodpovídají. Podle Nejvyššího soudu se stěžovatel dovoláním primárně domáhal zásadního přehodnocení (revize) zjištěného skutkového stavu věci, a jeho námitka tudíž dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu neodpovídá a nelze ji podřadit ani pod žádný jiný z dovolacích důvodů podle § 265b trestního řádu. Usnesení Nejvyššího soudu, kterým bylo dovolání stěžovatele odmítnuto, stěžovatel ústavní stížností nenapadl.

5. V odůvodnění projednávané ústavní stížnosti stěžovatel uvedl, že porušení práva na spravedlivý proces spatřuje v porušení zásady materiální pravdy a s ní úzce související zásady in dubio pro reo. S ohledem na vady vytknuté rozsudku soudu prvního stupně odvoláním stěžovatele, spočívající v nesprávném, nejasném a rozporném skutkovém zjištění, je stěžovatel toho názoru, že skutek tak, jak je popsán v odsuzujícím rozsudku, nebyl skutečně prokázán, neboť soudy při hodnocení důkazů extrémně vybočily ze zásad formální logiky, čímž v důsledku porušení ustanovení § 2 odst. 5 a 6 trestního řádu došly k nesprávnému právnímu posouzení skutku.

6. Podle stěžovatele obecné soudy opřely svá skutková zjištění o dva okruhy důkazů, a sice pachové stopy z místa činu a z

předmětů, které mají s činem souviset, a o svědecké výpovědi bratranců M. a L. R., kterým se měl stěžovatel k činu přiznat. Oba tyto okruhy důkazů však považuje stěžovatel za nedůvěryhodné. Výrazného pochybení se podle stěžovatele soudy dopustily rovněž při určení doby, kdy mělo dojít ke spáchání trestného činu. Stěžovatel rovněž poukázal na nález DNA na kukle, kterou měl se spoluobviněným použít při přepadení poškozeného, podle které byla ztotožněna jiná konkrétní osoba.

7. Stěžovatel uvedené námitky ve své ústavní stížnosti dále obsáhleji rozvádí a uvádí, že odvolací soud i nalézací soud nedostály požadavkům plynoucím ze zásady in dubio pro reo, zakotvené v čl. 2 odst. 2 a čl. 40 odst. 2 Listiny. V daném případě oba soudy provedly rozporné a neúplné hodnocení důkazů a zjištěný skutkový stav rekonstruovaly v rozporu s provedenými důkazy, čímž porušily základní práva stěžovatele. A právě v tomto extrémním porušení těchto zásad došlo podle stěžovatele k dotčení ústavně chráněného práva na spravedlivý soudní proces podle čl. 6 Úmluvy a také k nedodržení principu zákonnosti postupu orgánů státní moci, stanoveného v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky.

8. Dne 9. 2. 2016 obdržel Ústavní soud podání sepsané samotným stěžovatelem, ve kterém stěžovatel, ve vztahu k záhlaví označeným rozhodnutím, namítá zejména porušení práva na spravedlivý proces, neboť odvolací soud ani nalézací soud nedostály požadavkům plynoucím ze zásady in dubio pro reo, přičemž provedly rozporné a neúplné hodnocení důkazů a zjištěný skutkový stav rekonstruovaly v rozporu s provedenými důkazy.

II. Vyjádření účastníků řízení a replika

9. Ústavní soud vyzval Vrchní soud v Olomouci a Krajský soud v Brně - pobočku ve Zlíně jako účastníky řízení k vyjádření se k ústavní stížnosti.

10. Vrchní soud v Olomouci ve svém vyjádření uvedl, že obsahem argumentů podané ústavní stížnosti je faktické opakování shodných námitek, o něž stěžovatel opřel své odvolání a následně i mimořádný opravný prostředek ve formě dovolání. Nejvyšší soud usnesením ze dne 28. 1. 2015 č. j. 3 Tdo 61/2015-68 rozhodl o odmítnutí dovolání podaného oběma odsouzenými a s uvedenými argumenty se pak v odůvodnění podrobně vypořádal. Stěžovatel fakticky polemizuje s obsahem jednotlivých důkazů, jejich hodnověrností a jejich samotným výkladem a z toho vyplývajících závěrů, jež učinily obecné soudy prvního a druhého stupně v souladu se svojí povinností vymezenou v ustanovení § 2 odst. 5, 6 trestního řádu jako soud nalézací a soud přezkumný. Je třeba zdůraznit, že rozhodnutí o vině stěžovatele bylo procesem velmi pečlivého a náročného důkazního řízení s maximální snahou o zajištění objektivního výsledku, jak o tom svědčí nejenom průběh velmi složitého a důkladného přípravného řízení, ale i opakovaná rozhodnutí soudem prvního a druhého stupně, jak jsou rozvedena v bodu II rozsudku odvolacího soudu (str. 6-8) a v samotných citovaných předchozích rozhodnutích v této věci.

11. Pokud se jedná o skutečnost, že po vynesení odsuzujícího rozsudku dne 3. 6. 2014 se objevily nové skutečnosti ve vztahu k informacím o ztotožnění jedné ze zajištěných stop DNA z kukly, kterou měli pachatelé trestného činu použít při páchaní trestné činnosti vůči poškozenému, na podkladě informací státního zástupce byl odvolací soud následně (dne 18. 7. 2014) informován, že na základě žádosti o ztotožnění zajištěné DNA u policejních orgánů Slovenské republiky a původního sdělení již z roku 2011, že jejich databázi neprochází, teprve 9. 6. 2014 byla státnímu zástupci poprvé poskytnuta informace o novém prověření DNA a jejím ztotožnění s konkrétní osobou. Totožnost uvedené osoby je ve spisovém materiálu uvedena, a není tedy jakkoliv utajena. Na to následovalo další prošetření s cílem objasnit skutečnosti vztahující se k nálezu DNA na kukle a samotné této osobě a jejímu případnému vztahu k předmětné trestné činnosti. S ohledem na obsah informací, které byly k dispozici ve spise v době rozhodování vrchního soudu o nákladech trestního řízení, měly být podle vrchního soudu s výsledky takového šetření oba obvinění, případně jejich obhájci, seznámeni. Odvolací soud nedisponuje konkrétními informacemi o průběhu takového šetření. Uvedené skutečnosti měly být také předmětem řízení o dalším mimořádném opravném prostředku ve formě návrhu na povolení obnovy řízení, jež bylo ukončeno v řízení před soudem prvního stupně, aniž by bylo napadeno dalším opravným prostředkem ze strany obviněných. Z toho lze dovodit, že uvedená zjištění nebyla shledána jakkoliv zásadní pro změnu důkazní situace ve věci.

12. S ohledem na výše uvedené považuje Vrchní soud v Olomouci jednotlivé námitky stěžovatele a tvrzení o porušení jeho práv na spravedlivý soudní proces a zásady presumpce neviny a z ní vyplývajícího principu in dubio pro reo za zcela nepodložené. Vrchní soud v Olomouci proto ve svém vyjádření navrhuje, aby ústavní stížnost byla v souladu s ustanovením § 43 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon o Ústavním soudu") odmítnuta.

13. Krajský soud v Brně - pobočka ve Zlíně ve svém vyjádření uvedl, že se k ústavní stížnosti nebude vyjadřovat, a plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde rozebírá důkazní situaci, kterou popisuje ústavní stížnost.

14. Stěžovatel v replice uvedl, že zcela odkazuje na údaje uvedené v ústavní stížnosti, tedy na to, že byl nedostatečně zjištěn skutkový stav.

III. Právní posouzení

15. Ústavní soud opakovaně připomíná, že jako soudní orgán ochrany ústavnosti není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů. Podle čl. 90 Ústavy jen soud, který je součástí soustavy soudů, rozhoduje o otázce viny a trestu, tzn. že hodnotí důkazy podle svého volného uvážení a v rámci stanoveném trestním řádem, přičemž zásada volného hodnocení důkazů je výrazem ústavního principu nezávislosti soudů. Pokud soud při svém rozhodování respektuje podmínky dané ustanovením § 2

odst. 5, 6 trestního řádu, jakož i ustanovení § 125 trestního řádu a jasně vyloží, o které důkazy svá skutková zjištění opřel, jakými úvahami se při hodnocení provedených důkazů řídil a jak se vypořádal s obhajobou, není v pravomoci Ústavního soudu, aby takové hodnocení přehodnocoval, byť by se s ním neztotožňoval. Důvod ke zrušení soudního rozhodnutí je dán pouze za situace, kdy lze uvažovat o extrémním nesouladu mezi prováděnými důkazy, zjištěními, která z těchto důkazů soud učinil, a právními závěry soudu, jinými slovy, kdy jeho rozhodnutí svědčí o možné libovůli [srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 84/94 ze dne 20. 6. 1995 (N 34/3 SbNU 257), nálezy sp. zn. III. ÚS 166/95 ze dne 30. 11. 1995 (N 79/4 SbNU 255)].

16. Stěžovatel brojí proti hodnocení důkazů a usiluje o revizi skutkových zjištění a právních závěrů. Takto postavenou ústavní stížností stěžovatel pokračuje v polemice s obecnými soudy uplatněním námitek, jež jim adresoval již dříve, a od Ústavního soudu nepřipustně očekává, že jejich závěry podrobí dalšímu instančnímu přezkumu; takové postavení, jak bylo řečeno, Ústavnímu soudu nepřislouží.

17. Ustanovení čl. 6 odst. 2 Úmluvy i čl. 36 odst. 1 Listiny, resp. čl. 40 odst. 2 Listiny (požadavky na spravedlivý proces) vyžadují kromě jiného, aby vina obviněného byla prokázána zákonným způsobem a aby obviněný byl považován za nevinného, dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem nebylo o jeho vině rozhodnuto. Součástí účelu uvedených ustanovení Úmluvy i Listiny je i požadavek zákazu svévole a/nebo libovůle při hodnocení důkazů.

18. Proto a současně s ohledem na skutkovou a právní složitost věci a na použité důkazní prostředky Ústavní soud provedl přezkum ústavnosti napadených rozhodnutí, přičemž přezkum zaměřil především na to, zda proces jako celek měl spravedlivý charakter (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Schenk proti Švýcarsku ze dne 12. 7. 1988, A140).

III. a) Právo na spravedlivý proces

19. Součástí práva na spravedlivý proces je princip presumpce nevinoty, z něhož kromě pravidla, podle něhož musí být obviněnému vina prokázána, plyne rovněž pravidlo in dubio pro reo. Toto pravidlo, kterého se stěžovatel nejvíce dovolává (§ 2 odst. 5 trestního řádu, čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy) znamená, že není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny v daném kontextu důvodné pochybnosti, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného [srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 733/01 ze dne 24. 2. 2004 (N 26/32 SbNU 239) nebo sp. zn. II. ÚS 2142/11 ze dne 8. 8. 2013 (N 141/70 SbNU 323) a mnohé další].

20. I obecné soudy jsou vázány kautelami práva na spravedlivý proces v jeho úplné podobě. Soudy se těmito otázkami zabývaly. To, zda ve věci stěžovatele bylo či nebylo naplněno právo na spravedlivý proces, příslušným způsobem vysvětlil zejména odvolací soud (s. 16 a násl. rozsudku Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 3 To 50/2014 ze dne 3. 6. 2014).

21. Ústavní soud, vědom si ústavního rámce přezkumné pravomoci, považuje ve vztahu k námitkám stěžovatele k naplnění práva na spravedlivý proces s ohledem na specifické důkazní prostředky, které byly v této trestní věci použity jako součást podkladu k rozhodnutí o vině, za nezbytné uvést ústavně konformní výklad povahy těchto důkazních prostředků a jejich hodnocení obecnými soudy.

III. b) Metoda pachové identifikace

22. Podle převažujících odborných názorů je metoda pachové identifikace (MPI) metodou kriminalistické techniky, která slouží ke ztotožnění individuálního pachu fyzické osoby s jím vytvořenou pachovou stopou na místě činu nebo na jiném místě, které se spácháním činu souvisí. Podstatou metody pachové identifikace je subjektivní chování psa, jehož správnost lze ověřit empiricky a za použití moderních vědeckých metod vzniku pachu a fyziologie jeho vnímání k tomu zvláště vybraným a vycvičeným psem za podmínek nahodilosti i opakování, tedy způsobem potvrzujícím nebo vyvracejícím možnost jejího využití v konkrétním případě (srov. Straus, J., Kloubek, M. Kriminalistická odorologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 9-11).

III. c) Vývoj používání metody pachové identifikace v trestních věcech

23. Zajímavě se vyvíjí například rozhodovací praxe soudů v USA. V odborné literatuře [srov. např. Ensminger, John J. Canine Tracking and Scent Identification: Factoring Science into the Threshold for Admissibility (online). 2010. In: The Social Science Research Network (SSRN). Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=1666490>] se často jako příklady uvádějí trestní věci Hodge v. State, 98 Ala. 10 (1893), State v. Hall, 4 Ohio Dec. 147, 148 (1896), Ohio v. Dickerson, 77 Ohio St. 34, 82 N.E. 969 (1907), Terrell v. Maryland, 3 Md. App. 340, 239 A.2d 128 (Ct. Spec. App. 1968 Vermont v. Bourassa, 137 Vt. 62, 399 A.2d 507 (1979), U.S. v. McNiece, 558 F.Supp. 612, 12 Fed.R.Evid.Serv. (E.D.N.Y. 1983), New Hampshire v. Maya, 126 N.H. 590, 493 A.2d 1139 (1985), California v. Gonzales, 218 Cal.App.3d 403, 267 Cal.Rptr. 138 (Ct. App. 1990) a mnohé další.

24. Důkaz pachovou stopou je podle uvedené judikatury přípustný ve většině států USA (srov. Ensminger, John J. Canine Tracking and Scent Identification: Factoring Science into the Threshold for Admissibility. S. 7-8). Přitom soudy vždy přihlížejí ve smyslu rozsudku ve věci People v. Kelly (1976) 17 Cal.3d. 24, stanovícího obecné podmínky pro provádění důkazu novou technologií či vědeckou metodou - "Kelly rule", jakož dalších rozsudků požadujících obecné předpoklady rozhodnutí soudu

založené na znaleckém zkoumání [např. rozsudek ve věci Daubert v. Merrel Dow Pharmaceuticals, Inc. 509 U.S. 579, 113 S.Ct. 2786, 125L.Ed.2d 469 (1993)], na jedné straně kriticky k tomu, že pes není technické zařízení sestavené a způsobilé za účelem individuální identifikace lidského pachu (jak je tomu například u člověkem konstruovaného přístroje - spektrografu, který bezchybně analyzuje a identifikuje hlas konkrétního lidského jedince), a když jako živý tvor vnímá a identifikuje pachovou stopu svými zvláště vyvinutými smysly, není neomylný. Na straně druhé americké soudy vnímají fakticitu (četnost, úspěšnost) výsledků konkrétních psů, která možnou chybovost při individuální identifikaci a případné pochybnosti o jedinečnosti pachu každého jednotlivce výrazně snižuje nebo dokonce vylučuje [srov. argumentaci obhajoby ve věci U.S. v. McNiece, 558 F.Supp. 612, 12 Fed.R.Evid.Serv.1870 (E.D.N.Y., 1983)]. Z praxe vyplývá, že stejným způsobem jurisprudence přistupuje i k hodnocení výsledků metody DNA nebo daktyloskopie.

25. Zmíněná rozhodnutí jsou založena na konkrétních požadavcích. Především jde o schopnost psa identifikovat individuální lidský pach, jeho stabilitu a vhodnost použitých procesů při identifikaci. V tomto obsahovém rámci byly vyvozeny rozhodovací praxi následující podmínky pro přípustnost důkazu pachovou identifikací v trestním řízení:

- dostatečná kvalifikace psovoda (specializace, praxe apod.),
- vhodný druh psa (původ),
- odpovídající výcvik psa ve vyhledání a identifikaci stopy,
- dostatečná spolehlivost psa (dřívější praktické výsledky psa vedoucí jak k usvědčení, tak ke zproštění viny),
- pes musí být použit na místě činu nebo mít k dispozici pachovou stopu sejmoutou na místě činu tam, kde ji pachatel pravděpodobně zanechal,
- psovi musí být poskytnuta stopa v době, kdy je schopen ji rozlišit,
- stopa nesmí být kontaminována ani zaměněna za jinou,
- musí se vzít v úvahu všechny okolnosti, které provázely proces mezi poskytnutím stopy psovi a ztotožněním srovnávacího vzorku (proces nesmí být přerušen, podezřelý se nesmí nacházet v dosahu čichu psa apod.).

26. Příkladem evropské praxe může být Spolková republika Německo, srov. rozsudek Zemského soudu Norimberk-Fürth ze dne 13. 12. 2012, 13 KLs 372 Js 9454/12, podle kterého výsledky nasazení vyhledávacích psů mohou být použity jako samostatné důkazní prostředky pro přítomnost podezřelého na místě činu najisto jen při dodržení následujících předpokladů:

- nasadit lze jen psy, kteří absolvovali příslušnou policejní zkoušku způsobilosti "PSH-Prüfungsstufe",
- pachová stopa musí náležet jedné konkrétní osobě,
- jako srovnávací nosič stopy mají být proto použity jen stěry učiněné bezprostředně z těla příslušné osoby,
- získávání nosiče stopy musí být zdokumentováno v protokolu,
- příslušní dva vyhledávací psi musejí najít tu samou stopu na sobě nezávisle a bez účasti příslušného psovoda,
- jen při shodném výsledku je dána potřebná objektivita,
- každé nasazení psa je třeba filmově dokumentovat, aby bylo umožněno dodatečné provedení důkazu před soudem za účasti znalce.

27. Obšírné zhodnocení důkazního využití pachových stop, včetně kritérií, která přitom zohledňují německé soudy, je obsaženo například v monografii: Neuhaus, R., Artkämper, H. Kriminaltechnik und Beweisführung im Strafverfahren. München: C. H. Beck, 2014, s. 143-146).

28. Důkaz metodou pachové identifikace byl a/nebo je použitelný jako důkaz v trestním řízení také v Nizozemsku, Belgii, Maďarsku, Dánsku, Polsku, Rakousku, Rusku, Lotyšsku (srov. např. Wójcikiewicz, J. Scientific Evidence in Judicial Proceedings. Kraków: Institute of Forensic Research Publisher, 2000, nebo Schoon, A., Haak, R. K9 Suspect Discrimination. Canada: Detselig Enterprises Ltd., 2002).

III. d) Předpisy a programy pro aplikaci metody pachové identifikace

29. V řadě zemí platí pro využití psa v trestním řízení za účelem pachové identifikace zpravidla resortní (často policejní) předpisy, které stanoví postup při výběru, výcviku a prověřování služebních psů, požadavky na kvalifikaci psovoda i podmínky pro

snímání, ukládání a porovnávání pachových stop (např. směrnice ministerstva vnitra pro použití pachové stopy v trestním řízení - Severního Porýní-Vestfálska v. 23. 7. 1991 - IV D 1/C 3-6402/85351), jsou vytvářeny speciální programy zaměřené na zdokonalování metody pachové identifikace [např. FBI Human Scent Evidence Team (HSET - Tým pro důkaz lidskou pachovou stopou), který připravuje specializované psy způsobilé identifikovat lidský pach sejmutý na místě činu jako důkaz pro trestní řízení (www.fbi.gov)]. V České republice je takovým vnitřním předpisem "Pokyn ředitele Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky č. 9/2009 ze dne 1. 7. 2009, kterým se stanoví postup policistů na úseku činnosti služební kynologie" nebo pro státní zástupce doporučující "Výkladové stanovisko NSZ č. 10/1995 Sb. v. s. NSZ". Pokud takové pokyny nebo stanoviska existují, je téměř pravidlem, že se stávají jedním z kritérií hodnocení identifikace ze strany soudu, i když nemají povahu obecně závazného právního předpisu.

III. e) Vývoj metod vědeckého zkoumání tzv. pachových stop

30. I když se způsoby provedení metody pachové identifikace v detailech v různých zemích odlišují, jedno mají společné - cílem je určit, že individuální pach podezřelého/obviněného se nachází na místě činu, nebo na věcech, které se spácháním činu skutkově souvisí. Často namítanou slabinou tohoto důkazního prostředku je údajná nemožnost ověření výsledků pomocí vědeckých metod [nález sp. zn. I. ÚS 394/97 ze dne 4. 3. 1998 (N 28/10 SbNU 179) a nález sp. zn. II. ÚS 418/99 ze dne 3. 8. 2000 (N 116/19 SbNU 113)]. Jde především o to, zda tzv. pachová stopa je vhodná a způsobilá pro individuální identifikaci lidského jedince, jaké má tato stopa vlastnosti, je-li technickými prostředky zjištělná a zda je cvičený pes schopen tuto stopu identifikovat (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2003 sp. zn. 4 Tz 107/2002).

31. Zkoumání míry způsobilosti vybraných psů identifikovat jednotlivce prostřednictvím pachové stopy, kterou tento zanechal na určitém místě nebo předmětu se odborníci i vědci věnují desítky let (viz např. Straus, J., Kloubek, M. Kriminologická odorologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010; Krejčí, Z., Klimus, F., Krajníková, M. Pachová stopa ve světle výsledků experimentálních prací - studie k dosavadním zjištěním. Kriminologický sborník č. 5/2014, 1-2/2015; ze zahraničních zdrojů např. Prada, P., Kenneth B. S., Furton, G. Human Scent Detection: A Review of its Developments and Forensic Application. Revista de Ciencias Forenses 1(2), 2008, s. 81-87; Schoon, G. A. A. Scent Identification Line-Ups Using Trained Dogs in the Netherlands. Problems of Forensic Sciences, č. 47, 2001, s. 175-183; či přehled vědecké literatury Blom, M. Use of Dogs as Odour Detectors. Uppsala: Swedish University of Agricultural Science, Faculty of Veterinary Medicine and Animal Science, 2013; Schüller, Ch., Püschel, K. Faszinosum Spürhunde, Forschungs-ergebnisse aus dem Institut für Rechts-medizin der Universität Hamburg. Hamburg: Dr. Kovač, 2014; a mnohé další.

32. Ústav analytické chemie, Fakulty chemicko-inženýrské, Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, za podpory Ministerstva vnitra České republiky provádí od září 2014 vědecký výzkum [Projekt VF20142015036 - Pachová signatura (2014-2015, MV0/VF)], jehož cílem bylo a je zkoumání molekulové podstaty tzv. lidské pachové signatury, o které se věří, že je pro lidského jedince jedinečná, časově stálá, a kterou cvičený pes umí jednoznačně rozpoznat. Výzkum je zcela unikátní, protože molekulové složení aktivní lidské pachové signatury nebylo v odborné literatuře dosud diskutováno. Při výzkumu byla potvrzena existence skupiny molekul obsažených v pachové stopě člověka, která má vlastnosti aktivní pachové signatury. Bylo zjištěno, že tento soubor molekul je chemicky velmi stabilní a samotné molekuly mají relativně malou těkavost, což odpovídá zkušenostem kriminalistů. Tyto molekuly se podařilo oddělit od ostatních molekul pachového vzorku, přičemž pomocí speciálně cvičených psů bylo prokázáno, že oddělená skupina molekul umožňuje jednoznačnou identifikaci člověka. Provedené pokusy ukazují, že čichový orgán psů je na molekuly pachové signatury o několik řádů citlivější než současné možnosti instrumentální chemické analýzy. Nicméně výsledky dosavadního výzkumu pachové stopy ukazují, že olfaktorická identifikace pachatele podle pachové stopy nalezené na místě činu je principiálně možná. Taková objektivní identifikace jako případný důkaz by zřejmě měla větší váhu u soudu, než je tomu v případě použití psa. Avšak aby toto bylo možné, je nezbytné radikálně změnit metodiku odběru pachové stopy, přičemž pouhá výměna sorpční textilie za čistší nemusí být pro chemickou analýzu dostatečná (srov. Urban, S. a kol. Molekulová skladba pachové signatury člověka, rukopis pro časopis Kriminallistika 2016 - součást spisu Ústavního soudu k nyní projednávané věci).

IV. Podmínky ústavně konformního použití metody pachové identifikace v trestním řízení

IV. a) Povaha důkazního prostředku

33. Ústavní soud se podmínkami pro použitelnost metody pachové identifikace v minulosti již zabýval, a to v souvislosti s právem na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny).

34. Ústavní soud ve své rozhodovací praxi použití pachových stop jako nepřímého nebo také podpůrného důkazu připouští, resp. obecnou věrohodnost samotného důkazu pachovou zkouškou nezpochybňuje. Stejně tak ale připomíná, že na základě tohoto důkazu je obecně možno dospět pouze k závěru, že se určitá osoba v blíže neurčené době s největší pravděpodobností nacházela na určitém místě. Nelze tedy pouze z něj jednoznačně a bez důvodných pochybností dovodit, že se taková osoba dopustila trestného činu, který se na daném místě stal [srov. např. rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 394/97, sp. zn. II. ÚS 418/99 (obě viz výše), sp. zn. IV. ÚS 10/02 ze dne 9. 6. 2003 (N 84/30 SbNU 287), sp. zn. II. ÚS 90/04 ze dne 27. 5. 2004 (v SbNU nepublikováno, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>), sp. zn. II. ÚS 2168/07 ze dne 30. 4. 2008 (N 82/49 SbNU 185) a sp. zn. I. ÚS 3094/08 ze dne

29. 4. 2009 (N 103/53 SbNU 293)].

35. Na sejmutí pachové stopy, jehož cílem je získání objektivně existujících důkazů pro forenzní vyšetření a které nevyžaduje aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jeho provedení, nelze pohlížet jako na úkon, jímž by byl obviněný či podezřelý donucován k ústavně nepřipustnému sebeobviňování [srov. stanovisko pléna sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10 ze dne 30. 11. 2010 (ST 30/59 SbNU 595; 439/2010 Sb.)].

36. Výsledek metody pachové identifikace je typickým nepřímým důkazem, který potvrzuje skutečnost, že se určitá fyzická osoba dostala do kontaktu s předmětem, z něhož byla stopa sejmuta, nikoli že určitá osoba přímo spáchala trestný čin. Musí tedy existovat další skutečnosti, které vytvoří uzavřený řetěz důkazů, resp. nesmí existovat žádná jiná reálná možnost, že by se činu mohl dopustit někdo jiný než osoba obviněná. Jinak řečeno, aby důkaz pachovou identifikací byl dostačující, je třeba, aby tento důkaz nebyl pro uznání viny důkazem jediným, osamoceným.

37. Pro použitelnost důkazu metodou pachové identifikace má velký význam například i to, zda byly stopy sejmuty a uchovány řádně, zda nedošlo k jejich záměně, nebo k tzv. přenosu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2003 sp. zn. 4 Tz 107/2002) a zda nedošlo k nepřipustné manipulaci při ztotožňování stopy [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2008 sp. zn. 3 Tdo 1207/2008; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015 sp. zn. 6 Tdo 194/2015; nález Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2003 sp. zn. IV. ÚS 10/02 (N 84/30 SbNU 287)].

38. Přezkoumání tohoto důkazu by mělo být v případě pochybností provedeno pomocí kontrolního znaleckého posudku z oboru kriminalistika, odvětví kriminalistické odorologie, jehož předmětem by bylo odborné vědecké vysvětlení samotné metody pachové identifikace a jejích konkrétních výsledků ve vztahu ke způsobu odběru pachových stop a pachových vzorků v návaznosti na jednotlivé interní policejní předpisy k závaznému postupu při takových úkonech a postup v konkrétní situaci (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2011 sp. zn. 6 To 95/2011). Lze dodat, že pro obor kriminalistické odorologie jsou v současné době k dispozici tři znalci zapsaní v seznamu znalců.

39. Ústavní soud v minulosti mnohokrát uvedl, že je to především zásada volného hodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 trestního řádu), která vyjadřuje v příslušných právních předpisech (zpravidla kodexech) legitimní důvěru zákonodárce v nezávislé, nestranné, a proto spravedlivé rozhodnutí soudu. Promítá se tak do práva na spravedlivý proces, jenž je současně korektivem možné svévole nebo libovůle při hodnocení důkazů (čl. 36 odst. 1 Listiny, čl. 6 odst. 2 Úmluvy). Zásada volného hodnocení důkazů stanoví způsob, kterým soudce důkazy hodnotí, otevírá prostor pro soudcův svobodný úsudek a tím vytváří příznivé prostředí pro vnitřní přesvědčení soudce o dostatečné míře důkazů potřebných k rozhodnutí ve věci [např. nález sp. zn. I. ÚS 1428/13 ze dne 20. 8. 2013 (N 150/70 SbNU 389)]. Má svůj odraz ve všech typech českého soudního řízení a je uznávána téměř ve všech evropských kontinentálních zemích.

40. Podstatou volného hodnocení důkazů je myšlenková činnost soudce, kterou tvoří elementy, jako jsou průměrné životní zkušenosti každého člověka, osobní životní i profesní znalosti a zkušenosti soudce a zvláštní poznatky zjištěné při projednávání konkrétní věci. Teorie a praxe vyžadují, aby každý důkaz byl hodnocen podle své závažnosti, zákonnosti a věrohodnosti [srov. Fenyk, J., Císařová, D., Grívna T. Trestní právo procesní. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 330; srov. též nález sp. zn. III. ÚS 464/99 ze dne 13. 7. 2000 (N 109/19 SbNU 63)]. Potřebnou pozitivní podporu, resp. objektivizaci volnému hodnocení poskytují zákonem stanovená pravidla dokazování, která obsahují obecné požadavky ve vztahu ke všem prováděným důkazům (§ 89 trestního řádu) a podmínky pro opatření a provedení nejvíce frekventovaných důkazních prostředků (zvláště § 90 až 118 trestního řádu a § 207 až 215 trestního řádu). Trestní řád až na výjimky (např. § 89 odst. 3) neprovádí podrobnou výslovnou kategorizaci důkazů na přípustné a nepřipustné, jako tomu je v systémech common law (srov. např. Engel, Ch. Preponderance of the Evidence Versus in Time Conviction: A Behavioral Perspective on a Conflict between American and Continental European Law (online). 2009. In: The Social Science Research Network (SSRN). Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=1401442>). Lze tedy uzavřít, že v podstatě žádný úkon trestního řízení, který může přispět k objasnění věci, nelze a priori vyloučit z okruhu přípustných důkazních prostředků jen proto, že jde o úkon určitého druhu. Není také stanoveno, že by se některé skutečnosti mohly prokazovat jen určitými důkazními prostředky.

41. Cílem dokazování je rekonstrukce skutkového děje potřebná pro rozhodnutí soudu. Česká právní teorie již mnoho let používá termínu "praktická jistota" (Weinberger, O. Logické a metodologické základy důkazu v oboru práva. Stát a právo, 1967, č. 13, s. 202), která je ovšem v trestním řízení jen jiným označením pro slovní spojení "materiální pravda" (§ 2 odst. 5 trestního řádu). Soudce tedy musí být vnitřně přesvědčen o určité skutečnosti, aby mohl vynést rozhodnutí. Míru "přesvědčení" však soudu nelze předem určovat, protože soudce je při rozhodování nezávislý a je vázán pouze zákonným příkazem, který mu ukládá zásadu volného hodnocení důkazů respektovat.

42. Teorie i praxe připouští pro účely uznání viny důkazy přímé a nepřímé. Přímé jsou ty, které přímo směřují k hlavní skutečnosti, resp. k vině nebo nevině obviněného, zatímco nepřímými se dokazuje vedlejší skutečnost, ze které lze usuzovat na skutečnost hlavní nebo slouží na doplnění důkazů přímých. Jinak řečeno, nepřímý důkaz, k tomu, aby byl použitelný ve vztahu k vině obviněného, potřebuje další, zprostředkující skutečnost.

43. Nepřímé důkazy nejsou ve vztahu k přímým a priori podřadné. Je jimi možno prokázat vinu stejně jako důkazy přímými, ovšem za podmínky, že vzájemně propojený, nepřerušovaný, resp. uzavřený řetězec těchto důkazů jinou alternativu než vinu nepřipouští. Za této podmínky soud může výrok o vině opřít jen o nepřímé důkazy (srov. např. Fenyk, J., Císařová, D., Grívna T.

Trestní právo procesní. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 342-345; nebo obdobně Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. Trestní právo procesní. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 360).

44. Typickým případem nepřímého důkazu je použití metody pachové identifikace (pachového testu) jako důkazu v trestním řízení [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2168/07 ze dne 30. 4. 2008 (N 82/49 SbNU 185), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 1999 sp. zn. 8 Tz 44/99, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2003 sp. zn. 4 Tz 107/2002, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2012 sp. zn. 8 Tdo 1063/12 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2014 sp. zn. 5 Tdo 231/14], která je výsledkem odborného zkoumání - odorologické expertizy (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2011 sp. zn. 6 To 95/2011).

45. Jako jedno z obecných kritérií pro hodnocení nepřímého důkazu slouží rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva ve věci Barberá, Messequé a Jabardo proti Španělsku z roku 1988, A-146 (in dubio pro reo).

IV. b) Podmínky sejmutí, uchování a provedení důkazu

46. Ústavní soud akceptuje a podporuje obezřetný přístup obecných soudů (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 1999 sp. zn. 8 Tz 44/1999) k okolnostem, za kterých nepřímý důkaz pachovou identifikací byl opatřen, zajištěn a proveden, a vyžaduje, aby soudy těmito okolnostem v rozhodnutích věnovaly odpovídající pozornost [srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 2168/07 ze dne 30. 4. 2008 (N 82/49 SbNU 185)].

47. Ve světle shora uvedených úvah a judikatury Ústavní soud považuje za ústavně konformní následující požadavky na provedení důkazu metodou pachové identifikace:

a) Metoda pachové identifikace musí být provedena nejméně za použití standardů vyplývajících z "Pokynu ředitele Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky č. 9/2009 ze dne 1. 7. 2009" a současně musí reflektovat aktuální poznatky vědeckého zkoumání této metody. Při hodnocení důkazního významu výsledků pachové identifikace je třeba se zabývat především tím, zda kriminalistický technik a policejní psovod, kteří se na identifikaci podíleli, splňují kvalifikační předpoklady nezbytné pro výkon této činnosti a zda použitý služební pes absolvoval předepsaný výcvik, eventuálně potřebné přezkoušení způsobilosti identifikovat pachové stopy, případně jaké byly jeho dosavadní statistické výsledky v úspěšnosti identifikace, zda metoda pachové identifikace použitá v konkrétním případě respektuje požadavek, aby stopy byly sejmuty a uchovány řádně, aby nedošlo k jejich záměně, nebo k tzv. přenosu pachu či k nepřipustné manipulaci při ztotožňování stopy.

b) Přezkoumání správnosti provedení metody pachové identifikace by mělo být v případě pochybností provedeno pomocí kontrolního znaleckého posudku z oboru kriminalistika, odvětví kriminalistické odorologie.

c) Sejmутí pachové stopy bude zpravidla neodkladným a často i neopakovatelným úkonem podle § 160 odst. 4 trestního řádu, provedeným především ve stadiu před zahájením trestního stíhání.

d) Při sejmутí a identifikaci pachové stopy obviněného po zahájení trestního stíhání je za účelem minimálního dohledu nad provedením tohoto úkonu nezbytná přítomnost obhájce obviněného, případně státního zástupce (§ 165 odst. 3 trestního řádu); přítomnost těchto osob nesmí mít nežádoucí vliv na nerušené, resp. objektivní provedení tohoto úkonu.

e) Na sejmутí srovnávací pachové stopy, jehož cílem je získání objektivně existujících důkazů pro forenzní vyšetření a které nevyžaduje aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jejich provedení, nelze pohlížet jako na úkon, jímž byl obviněný či podezřelý donucován k ústavně nepřipustnému sebeobviňování.

f) O úkonech (sejmутí, uchování a ztotožnění) musí být vyhotoveny protokoly ve smyslu § 55 odst. 1 trestního řádu; v případě, vzniknou-li pochybnosti o průběhu těchto úkonů, je třeba opatřit vysvětlení (§ 158 odst. 3 trestního řádu) nebo výpověď (§ 101 trestního řádu) osoby, která úkon prováděla nebo se jeho provedení účastnila. Za účelem vyloučení pochybností o správnosti identifikace je vhodné provedení obrazového záznamu průběhu tohoto úkonu.

g) Důkaz metodou pachové identifikace je nepřímým důkazním prostředkem, který jako jediný zpravidla k uznání viny trestným činem nepostačuje.

V. Posouzení námitek stěžovatele

48. V námitkách stěžovatel argumentuje zvláště tím, že obecné soudy opřely svá skutková zjištění o dva okruhy důkazů, a sice pachové stopy z místa činu a z předmětů, které mají s činem souviset, a o svědecké výpovědi bratranců M. a L. R., kterým se měl stěžovatel k činu přiznat, a o nesprávné zjištění doby spáchání činu. Tyto okruhy důkazů však považuje stěžovatel za nedůvěryhodné a namítá porušení zásady in dubio pro reo.

49. V případě stěžovatele bylo zajištěných, uchovaných a individuálně identifikovaných pachových stop stěžovatele na místě činu celkem 6 a na věcech nalezených nebo jinak zajištěných později mimo teritorium přímého spáchání činu dalších 7, včetně oděvu

a těla poškozeného. Ve spisovém materiálu jsou zařazeny protokoly o odběru otisků pachových stop (a protokoly o ohledání místa činu) a také o odběru pachového (srovnávacího) vzorku osoby stěžovatele. Součástí spisu jsou také odborná vyjádření (včetně grafických záznamů) o vyhodnocení otisků pachových stop. Metoda pachové identifikace byla v řízení před zahájením trestního stíhání použita vůči desítkám osob, u nichž byla policejním orgánem v rámci vyšetřovacích verzí shledána možná souvislost se spácháním předmětného trestného činu, a to včetně příslušníků rodiny poškozeného. Snímání pachových stop, jejich uložení a identifikace byly provedeny školeným policejním personálem a k identifikaci byli využiti psi, kteří absolvovali předepsaný výcvik. Byli použiti dva psi (fenky Kora a Gabi) přitom tak, že se nepravdělně při identifikaci jedinců střídali.

50. Za účelem objektivního odborného posouzení uvedené činnosti byl vypracován znalecký posudek (č. l. 2332-2358), který podal znalec zapsaný v seznamu znalců Městského soudu v Praze, v oboru kriminalistické odorologie, JUDr. Martin Kloubek, Ph.D. Znalec soudu vysvětlil podstatu a správný způsob provedení metody pachové identifikace, učinil v posudku i konkrétní výhrady k postupu policie, na které bylo následně příslušnými orgány Policie České republiky reagováno (č. l. 2358-2375 a dále č. l. 2699-2704). Posudek byl znalce doplněn (č. l. 2535-2546 a 2817-2819), znalec byl v přítomnosti obhájce stěžovatele k provedené identifikaci vyslechnut (č. l. 2566-2570), stranám byla v hlavním líčení poskytnuta možnost nechat soudem znalce předvolat a klást mu doplňující otázky (č. l. 2812-2815). Závěry znalce a následné vysvětlení příslušných úředních osob, které pracovaly s pachovými stopami (srov. č. l. 2362-2375), jakož i protokoly o odběru pachových stop (provedené od okamžiku ohledání činu několik dnů po jeho spáchání postupně s různým časovým odstupem jako neodkladné a neopakovatelné úkony) a protokoly o provedení srovnávací identifikace různými služebními psy výsledky identifikace nevyvrátily. Úkony byly provedeny jako neodkladné a ve většině reflektují i překračují minimální požadavky na snímání, uchování a identifikaci pachové stopy, jak je vyžaduje zmíněný interní předpis Policejního prezidia. Podrobné vyhodnocení postupu při snímání, uchování a identifikaci pachových stop obsahuje především rozsudek vrchního soudu na str. 25-29 a Ústavní soud nemá, co by tomuto hodnocení vytkl.

51. S ohledem na to, že výsledky metody pachové identifikace mohou být jen nepřímým důkazem, je ve věci stěžovatele důležité, že tyto výsledky nezůstaly osamoceným důkazem, ale pouze doplnily skutkový stav založený na jiných důkazních prostředcích, jejichž podrobné vyhodnocení obsahuje zejména rozsudek Vrchního soudu v Olomouci.

52. K okamžiku stanovení doby trestného činu Vrchní soud v Olomouci dospěl k závěru, že k útoku vůči poškozenému došlo dne 22. 9. 2011 ve večerních hodinách s vysokou pravděpodobností mezi 19.00 hod. a 20.00 hod. Rozhodl tak na základě celé řady zjištění, kterými se v odůvodnění svého rozsudku obsáhle zabývá. Vrchní soud se v této souvislosti podrobněji věnoval nejen závěrům znaleckého posudku soudních lékařů, jejichž písemný posudek doplnil o přesně cílené a výstižné otázky položené znalce ve veřejném zasedání o odvolání, ale vzal v úvahu i výpovědi svědků, kteří sledovali dění v domě poškozeného v kritické době, tedy především svědkyně E. Večeřové, jejíž výpověď považoval soud za souladnou s ostatními důkazy, a proto věrohodnou. Důkladně se přitom zabýval i dokumentací pohybu stěžovatele v době, kdy k činu mělo dojít, jeho osobními i majetkovými poměry a vzájemnými kontakty se spoluobviněným a dalšími osobami, zkoumal i jejich názory a informace o osobě stěžovatele, jakož i okolnosti jeho účasti na jiné, obdobně páchané trestné činnosti (loupeže zlata) v inkriminované době. Soud správně odmítl uvěřit tvrzení svědka J. Krause, na jehož svědeckou výpověď stěžovatel ve své ústavní stížnosti poukazuje a která zcela vybočuje z okruhu dalších důkazů, pro zřejmou nevěrohodnost, přičemž tento závěr logicky a přesvědčivě zargumentoval. Ústavní soud neshledal důvod se od těchto závěrů odklonit.

53. Vrchní soud se dále podrobně zabýval i hodnocením námitek k významu a hodnověrnosti tvrzení svědků M. R. a L. R. (svědci, jimž se při pobytu ve věznici měl stěžovatel ke spáchání vraždy přiznat), kteréžto stěžovatel opětovně vznáší i ve své ústavní stížnosti. Specifické podrobnosti ve výpovědích těchto svědků, okolnosti jejich vzniku a také způsob, kterým byly informace prezentovány svědky v hlavním líčení, i průběh a výsledek konfrontace se stěžovatelem svědčí o jejich pravdivosti. Převážně pozitivní hodnocení osob svědků ve světle provedených důkazů bylo, i přes legitimní a intenzivní, ale v důsledku důkazně bezvýslednou snahu obhajoby o jejich zpochybnění, ústavně konformní.

54. V souvislosti s námitkou stěžovatele ohledně DNA (z anglického deoxyribonucleic acid, což je nukleová kyselina, nositelka nezaměnitelné genetické informace všech organismů) na kukle nalezené nedaleko od místa spáchání činu, odkazuje Ústavní soud rovněž na odůvodnění napadeného rozsudku vrchního soudu, ve kterém soud ve svých úvahách neopominul tu skutečnost, že na rubové straně zajištěné kukly kromě DNA poškozeného byla nalezena DNA další osoby, jež nevykazuje žádnou shodu s žádným z obžalovaných. Podle vrchního soudu však tato skutečnost sama o sobě neznamená žádný narušující prvek základních poznatků, z nichž byl dovozen závěr o vině stěžovatele (s. 28-29 odůvodnění). Množství pachových stop sejmutých z kukly (celkem 5 ztotožněných osob včetně stěžovatele), okruh osob, se kterými se stěžovatel v době před spácháním činu stýkal, dokumentovaná možnost používání kukel některými z nich v průběhu fotbalových utkání, to vše ukazuje na možnou frekvenci mnoha osob, které se s kuklou dostaly do styku. Nález cizí DNA vůbec nemusí souviset se spáchanou trestnou činností, a proto nemá valný důkazní význam. Ostatně, DNA, podobně jako pachová stopa, je zpravidla nepřímým důkazem, který v tomto případě dokazuje toliko skutečnost, že se s kuklou určitá osoba mohla dostat do kontaktu, nikoli, že spáchala konkrétní trestný čin. U osoby Z. K., jejíž DNA byla na kukle zjištěna, byla ostatně provedena metoda pachové identifikace (č. l. 2575 spisu) s výsledkem negativním.

55. Jestliže učiněné skutkové závěry jsou ve svém celku dostatečně důkazně podloženy, pak není místo ani pro námitku, že soudy nepřihlížely k zásadě in dubio pro reo.

VI. Závěr

56. Na základě shora uvedených úvah nezbývá než učinit závěr, že podmínky, za kterých obecnými soudy uplatněný výklad a aplikace práva, resp. vedení trestního procesu překračuje hranice ústavnosti, v dané věci splněny nejsou. Nelze dovodit ani excesivní odklon od zákonných zásad ovládajících postupy obecných soudů v řízení ani od pravidel ústavnosti, traktovaných v judikatuře Ústavního soudu.

57. Stěžovateli se zásah do ústavně zaručených základních práv nebo svobod doložit nezdařilo; Ústavní soud proto ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl.

58. Ačkoli stěžovatel petitem své ústavní stížnosti nenapadl rozhodnutí Nejvyššího soudu, jež v jeho věci bylo též vydáno, nevyvozoval odtud - za této situace - Ústavní soud mu nepříznivé důsledky vzhledem k tomu, že dovolací soud nerozhodl věcně. Není pochyb, že dovolání stěžovatele nebylo efektivním opravným prostředkem, tedy prostředkem řádně - v souladu s příslušnými procesními předpisy - uplatněným, neboť bylo podáno z jiných než přípustných dovolacích důvodů [§ 265i odst. 1 písm. b) trestního řádu]. Ostatně i nad tento rámec se dovolací soud k některým stěžovatelovým úvahám vyjádřil v souladu se shora uvedenými závěry Ústavního soudu.